

Familie Bokma start een nieuw biologisch bedrijf met **140 Jersey-koeien op een eiland**, gelegen tussen Heeg en Woudsend in Zuidwest-Friesland.

Weidevogelbeheer is leidend

'HET is hier net als toen ik in '78 begon met boeren. Weidevogels, een hoge waterstand, natuur ..." Veehouder Klaas Bokma roeit met ferme slagen zijn roeiboot over de Nauwe Wimerts naar de overkant, stapt uit en loopt over het erf van een van de twee overgebleven boerderijen op Gouden Boaiem. Dit is de boerderij van zoon Siebe Klaas, gebouwd in de jaren tachtig. Naast het woonhuis staat een Hollandse stal en wat verder een open kapschuur voor de machines. Zelf woont Klaas een kilometer verder, in een stelpboerderij uit 1890, met ernaast een potstal uit 1992. De enige manier om bij de boerderijen te komen is met een bootje.

De winterpolder Gouden Boaiem telt

175 hectare grond, waarvan 140 hectare natuurland geschikt voor beweiding en ruwvoerwinning. Het eiland is omgeven door een kanaal, vaarten en meren. Weidevogelbeheer is hier leidend.

Enige bewoners

In de vlakke polder zijn de Bokma's de enige bewoners, op één particulier vakantiehuisje na. Twee jaar geleden betrokken ze de twee vrijgekomen boerderijen, eigendom van Staatsbosbeheer. Bij de eerste bezichtiging waren de Bokma's, ondanks het achterstallige onderhoud, direct verkocht. Nu lopen de onderhandelingen over een pachtcontract van liefst dertig jaar. Doel is om 140 Jerseymelkkoeien te gaan melken en dat zo

veel mogelijk zelfvoorzienend. Het wegvalen van de melkquotering biedt de kans om komende jaren hun ambitie te verwezenlijken. Tegelijk biedt het eiland enorme kansen voor een boerderijwinkel en recreatieve tak. Activiteiten waar partners Betty en Pytsje zich over buigen.

De Bokma's zijn geen onbekenden in de Friese melkveehouderij. Klaas nam met zijn broer Otto Jan in 1994 het ouderlijk bedrijf in It Heidenskip over: de huidige Jersey Pleats, waar 140 Jerseykoeien worden gemolken. In 2009 kwam daar melkveebedrijf en kaasmakerij De Nylander in Workum bij. Hier staan nog eens 70 melkkoeien. Laatste wapenfeit binnen de vof, waartoe inmiddels zowel een zoon van Klaas als een zoon van Otto Jan is toegetreden, is uitbreiding met de Gouden Boaiem, of in het Nederlands Gouden Bodem. Afgelopen twee jaar stond hier al het jongvee, zo'n 120 stuks.

Grote plannen

Voor Gouden Boaiem benaderden ze adviseur Kees Water, voor een bedrijfsplan. Dit kwam uit op €1 miljoen totale kosten. Ondanks de sterke uitgangspositie werd dit de bank wat te gek. Daarom is gekozen voor een stapsgewijze aanpak, uitgesmeerd over tien jaar. De voormali-

De enige manier om bij de twee boerderijen te komen is met een bootje. De koeien worden met behulp van een dekschuit naar het eiland vervoerd.

FOTO'S: MARK PROEIER

PROFIEL

Naam: Klaas (57) en Betsy Bokma (53); Siebe Klaas (30) en Pytsje (29) Bokma.

Woonplaats: Smal-lebrugge en Indijk.

Bedrijf: Gouden Boaiem, onderdeel van vof De Jersey Pleats. In totaal 300 hectare grond, waarvan 73 hectare eigendom en 185 hectare natuurland gepacht van Staatsbosbeheer.

ge Hollandse stal is omgebouwd tot potstal en voorzien van een tweedehands DeLaval 2x8 90-gradenmelkstal, een investering van zo'n twee ton. Over vier à vijf jaar hopen de veehouders dwars op de oude stal een nieuwe potstal van 38 bij 50 meter te bouwen. De tekening is al gemaakt, alles in stijl met de oude stelpboerderij. Geschatte kosten: €470.000.

Tussen de twee boerderijen op het eiland loopt een oud pad. Wandelend doorkruis je in het voorjaar de bloemrijke graslanden. Klaas noemt het gebied een paradijs, ook voor vogels. Vogels als de grutto, roerdomp, Kievit, tureluur en de

In de vlakke polder zijn de Bokma's de enige vaste bewoners. Weidevogelbeheer staat hier centraal.

In mei kalven de eerste vaarzen af. Doel is om op termijn 140 Jersey-koeien op Gouden Boaiem te gaan melken.

waterral, een rietvogel die zich zelden laat zien, voelen zich hier op hun gemak. Alles staat hier in het teken van weidevogelbeheer. Ook de velduil laat zich de laatste tijd vaker zien, mogelijk wegens de muizenplaag die het zuidwesten van Friesland al maanden teistert.

Het is mooi, die vogels, maar vraagt flexibiliteit bij maaien en beweiden. Zo mag 25 hectare grasland pas na 15 juni worden gemaaid. Voor de andere percelen wordt overlegd met de vogelwacht, een vrijwilliger bij Staatsbosbeheer. De eerste snede ging afgelopen seizoen eind mei van het land. Mozaïekbeheer zorgde erna voor variatie in graslandstructuur. Maaien is geen sinecure, want de aanleg van een vlakke grasmak zit er hier niet in. Maaien kan niet harder dan 5 à 6 kilometer per uur. Klaas: "Stress kennen we hier niet."

'Natuurlijk' boeren heeft natuurlijk ook consequenties voor de productie. In It Heidenskip is die gemiddeld 5.000 kilo (5,63 vet en 4,19 eiwit). Voor Gouden Boaiem is dat bij aanvang wat lager. Met een rantsoen dat vooral bestaat uit gras (zo'n kwart hooi), aangevuld met 550

kilo krachtvoer per koe per jaar, hopen ze op gemiddeld 4.500 kilo productie.

Met melken beginnen ze in mei. Dan kalven 70-80 vaarzen af. Kaasmaker Henri Willig in Heerenveen heeft aangegeven de melk te willen afnemen; en ja, hij weet dat het bedrijf op het eiland zit. Twee keer in de week zetten de veehouders de melktank met een dekschuit over.

Klaas en Siebe Klaas spreken van een prachtige uitdaging en zien het als een missie om te tonen dat het ook anders kan.

Jan Willem Veldman